

Handleiding doelaflleiding en maatlatten overige wateren

IPO / UvW
STOWA

Niels Evers, met medewerking van Reinier van Nispen

12 april 2012

Inhoud:

- Aanleiding:
 - waarom doelen
 - uitgangspunten
 - visie
- Proces en planning:
 - werkgroep IPO/UvW
 - afstemming
- Uitvoering
 - inventarisatie
 - expertsessie
 - vervolg

Doelen overige wateren (niet-KRW opp. wateren)

1. Chemie: (EU) stoffen

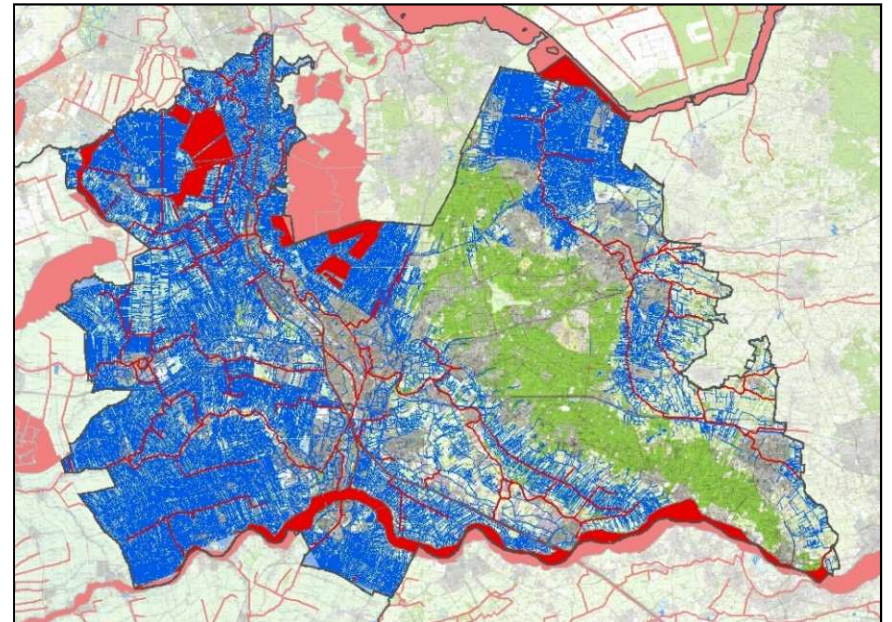
2. Ecologie:

- Biologische kwaliteitselementen
- Algemene parameters (pH, O₂, N&P)
- Hydromorfologie

■ Waarom doelen overige regionale oppervlakte wateren?

- “Doelengat” voor overige opp. wateren na vaststelling waterplannen (2009).
- Deze wateren vormen wel een aanzienlijk deel van het totaal
- Provincies/waterschappen hebben het “overig opp. water doelengat variabel gedicht (verschillende toetsingskaders).
 - E.e.a. is onderling slecht te vergelijken/ af te stemmen.

■ Waarom doelen overige oppervlakte wateren?

De KRW (toetsing)taal vs bestaande toetsingskader:

- Niet vergelijkbaar
- Niet verklaarbaar

(geen nationale standaardisatie)

Reference boundaries of Zeegeede Coöperatieve Testa's	Maximal ecologisch scorepunt (MEP) / Goed ecologisch scorepunt (GEP)
Goede Coöperatieve Testa's (GCT)	Middel
Marg	Onbepaald
Onbepaald	Laag
Groot	

9a:	
merkende voorkomende soorten	Indeling in gilden
<p>mpje</p> 	Rheofiel, habitat gevoelig
<p>iergrondel</p> 	Rheofiel, habitat gevoelig
<p>ekprik</p>	Rheofiel, migratie regionaal/zee, habitat gevoelig, uitgestorven in West-Brabant
<p>edoornige stekelbaars</p>	Eurytoop

Tabel 2.3: Vissendoelen Polder- en boezemwateren

	Ruisvoorn- snoek	Blankvoorn- brasem	Snoek- blankvoorn	Brasem- snoekbaars
Aantal soorten	6-17	6-11	6-12	<8
Aandeel brasem (+ karper) (%)	2-25	50-65	15-45	90-100
Baars +Blankvoorn alle eurytoop* (%)	25-35	Nvt	30-45	Nvt
Aandeel plantminnend (%)	30-80	5-10	7-45	0-5
Aandeel zuurstofminnende soorten (%)	6-20	Nvt	1-3	Nvt
Gewenst eindbeeld				

Waterhuishoudkundige functie	Gebiedsfunctie			Doel	Stowa-niveau	
Watersysteemtypen	Geïsoleerd	Afvoerend	Waterberging			
Stadswateren	X	X	X	Stedelijk gebied	Laag	3
Waterlopen/sloten		X	X	Stedelijk gebied/Landbouw	Laag	3
Wijken	X	X	X	Landbouw	Laag	3
Waterlopen/sloten		X	X	Natuur	Middel	4
Wijken		X	X	Natuur	Middel	4
Wijken en (drink)poelen	X		X	Natuur	Middel	4
Waterlopen/sloten	X			Natuur	Hoog	5
Wijken	X			Natuur	Hoog	5
Wijken en (drink)poelen	X			Natuur	Hoog	5
Wijken met inlagen	X			Natuur	Hoog	5
Wijken in valleien/duin-vennen	X			Natuur	Hoog	5

4-4-5: Totaaloverzicht ecologische doelen overige oppervlaktewateren

A 3: Landbouw- en of stedelijk gebied

STOWA 4: Binnen EHS/Natura 2000, door- of afvoer van landbouw- of stedelijk water

STOWA 5: Binnen EHS/Natura 2000, geïsoleerde wateren

■ Waarom doelen overige regionale oppervlakte wateren

Noodzakelijk voor bepalen van beïnvloeding op opp.waterlichamen:

- Vanwege de directe waterhuishoudkundige relatie (samenhang), daardoor invloed op de kwaliteit/toestand van KRW opp.waterlichamen (afwenteling)

■ Actie IPO/UvW werkgroep “doelen overige wateren”

- Gericht op verkrijgen van uniformiteit en goede koppeling met KRW.
- Juridische vastlegging. In welk plan op welk niveau.

■ Uitwerking

- **Chemisch:** Enkel KRW stoffenlijsten (uit o.a. BKMW) koppelen aan overige opp. wateren als richtwaarden.
- **Ecologisch:** Opstellen methodiek (handreiking) die leidt tot een uniforme werkwijze voor het afleiden van ecologische doelen (KRW-like model).

Uitwerking:

- Ecologisch spoor via STOWA (Royal Haskoning)
- Chemisch spoor via juridische subwerkgroep
- Producten beschikbaar eind 2012

Samenstelling IPO/UvW werkgroep:

- IPO: Voorzitter: Reinier van Nispen (prov. Zeeland) en Secretariaat: Anne Dolmans (prov. Utrecht).
- Unie van waterschappen: Andy Krijgsman.
- STOWA is financier en Tessa van der Wijngaart is PL
- Vertegenwoordigers van provincies/waterschappen uit ieder (deel)stroomgebied.
- Beleidsmakers o.a. KRW-coördinatoren en ecologen.

■ Doel van het Ecologisch spoor

- Een doelenkader voor niet waterlichamen

Eisen ('KRW-like')

- KRW-taal (en typologie)
 - Goede aansluiting op beoordeling waterlichamen
 - Niet meer meten dan nodig
 - Geen resultaatsverplichting
 - Zoveel mogelijk met bestaande maatlatten
-
- Geen opgelegde doelstelling, maar een handleiding voor de waterbeheerders hoe tot doelen te komen.

■ Het Ecologisch spoor

Aanpak 3 fasen

- Fase 1: Inventarisatie (januari-april)
- Fase 2: Uitwerken handleiding doelaflleiding en valideren maatlatten (april-oktober)
- Fase 3: Testen in de praktijk (oktober-december)

Fase 1: Inventarisatie

[illegible]

- Inventarisatie met overzichtstabel:
 - Welke typen afgeleid voor de KRW in 2002
 - Voorkomen als 'overig water' in Nederland
 - Levert lijst met 31 typen op
 - Koppeling met EBEO-typen
 - Koppeling met provinciale natuurtypen/streefbeelden
 - Koppeling met aquatische beheertypen
 - Lijst met beschikbare KRW-maatlatten (kwaliteitselementen) per type:
 - Fytoplankton, macrofauna, etc.
 - Toetsing eerste voorstel in werkgroep en verwerken opmerkingen

■ Typen en maatlatten

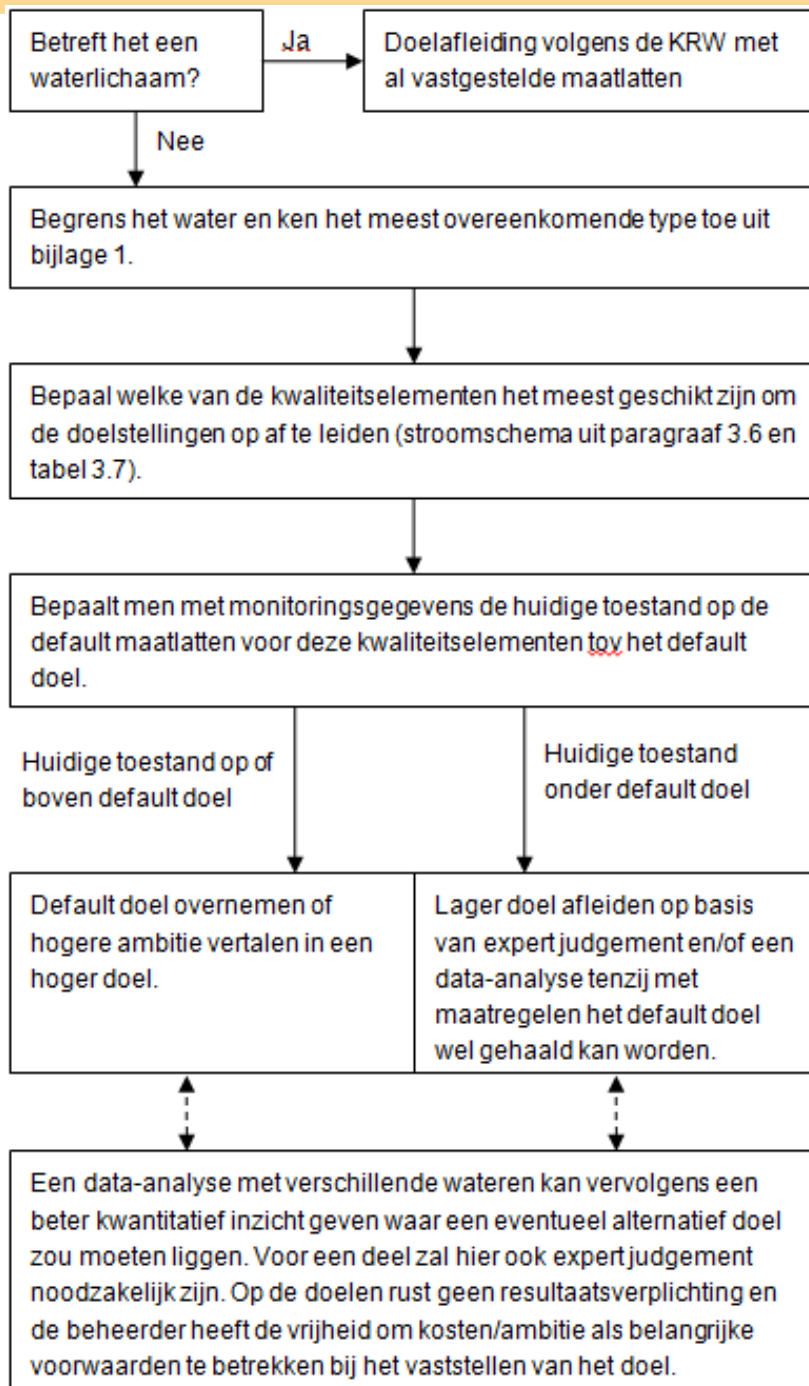
- KRW maatlatten:
 - (N) maatlatten voor natuurlijke wateren (Van der Molen & Pot [red], 2007a);
 - (K) maatlatten voor kunstmatige wateren (Evers & Knoben [red], 2007);
 - (O) conceptmaatlatten voor de natuurlijke wateren die niet als waterlichaam gelden (Van der Molen & Pot [red], 2007b);

	Natuurlijk (N)	Kunstmatig (K)	Overig (O)	Geen
R-typen	R4, R13 en R17		R1, R2, R3, R9 en R11	
M-typen	M12, M30 en M31	M1a, M1b, M2, M3, M4, M8, M9 en M10	M5, M11, M13, M16, M17, M18, M22, M24, M25, M26, en M28	M19

■ Kwaliteitselementen

- Niet voor alle kwaliteitselementen een doel afleiden
- Eerste voorstel gemaakt voor de relevante biologische kwaliteitselementen per type
- Besproken in kerngroep
- Bediscussieerd in een expertsessie
 - Typologie (soms verdere differentiatie nodig)
 - Kwaliteitselementen (maatwerk per water)
 - Benodigde aanvullingen, aanpassingen en validatie (M30)

■ Handleiding doelafleiding

- Stappenschema
- Verwijzingen naar tabellen
- Uitgewerkte praktijkvoorbeelden

■ Vervolg

- Vervolg:
 - Uitwerken uitkomsten expertsessie:
 - Input voor fase 2 (verbeteringen en validatie)
 - Afronden concept handleiding doelaflleiding
 - Stuk tekst over praktische inpassing
 - Keuzevrijheden
 - Tips voor toepassing in de praktijk met voorbeelden
 - Aanpassen document en afronden fase 1
 - Fase 2: Uitwerking en valideren maatlaten
 - Zie ook aanpassingen presentatie Eddy Lammens
 - Fase 3: Uitwerken testcases

■ Wat is er af als het af is

- Resultaten/producten:
 - STOWA-map met aanvullende maatlatten
 - STOWA-achtergrondrapport met handleiding en onderbouwing keuzes
 - Aanbevelingen voor aanpassingen tools:
 - Aangepaste versie QBWat waarin ook de aanvullende typen zijn opgenomen
 - KRW-Verkenner/Expertsysteem Ecologisch Expertsysteem (EEE2)
 - Volg&Stuursysteem

VRAGEN ?

ROYAL HASKONING
Enhancing Society